

ເນື້ອທາ	ມນຸຍາຄາສຕໍຣ
ຮູບແບບ	ບທຄວາມຂນາດຍາວ
ປະເກທ	ໃຫ້ຄວາມຮູ້

ພາສາໃນກວະວິກຖາຕ...ຊ່ວຍດ້ວຍ! ຂັ້ນກຳລັງຈະຕາຍ

"ອຍແຍ່! ໂອສ ພຶກ ທີ່ ບີ່ລີ"ແປລວ່າ "ຊ່ວຍດ້ວຍ! ຂັ້ນກຳລັງຈະຕາຍ" -- ນີ້ຄື່ອພາສາມລາບຮີ (ຕອງເໜືອງ) ທີ່ເຊື່ອວ່າ ນ້ຳຍົນຈະເຄີຍໄດ້ຢືນ!

ຮູ້ທີ່ໄມ່ວ່າ ອີກພາຍໃນໄມ່ເກີນ ๑๐ ປີ ດຳ ຈະ ນີ້ ແລະພາສາ ຈະ ນີ້ ຮົມທັ້ງພາສາຂອງກລຸ່ມໜາຕິພັນຮູ້ຍ່ອຍໃນໄທ ອີກໄມ່ຕໍ່ກວ່າ ๑๕ ກລຸ່ມພາສາຈະສຸຜະພາຍຕາຍໄປຈາກໂລກ ຮູ້ທາກກລັ້ນໃຈດູຕ່ອໄປເກີໄມ່ເກີນ ๑๐๐ ປີ ກີ່ຈະພບວ່າອີກກວ່າ ๕,๐๐๐ ພາສາມນຸ່ຍ່ທີ່ວ່າໂລກຈະກລາຍເປັນແດ່ເສີຍໃນຕໍ່ນານທີ່ໄມ່ມີໂຄຣໄດ້ຢືນໄປໜ້ວກາລານານ

ມີຄົນຫລາຍຄົນເຊື່ອວ່າ ສຖານກາຮັນພາສາຂອງ (ທຸກພາສາໃນ) ໂລກກຳລັງວິກຖາຕ ອາຈເປັນຍ່າງນັ້ນຈິງ ຈະ ກີ່ໄດ້ ເພຣະແມ້ແຕ່ນັກພາສາສາສຕໍຣຸຜູ້ໂດ່ງດັ່ງ ໄມເຄີລ ເຄຣ້າ໌ ຍັງຕ້ອງພູດໜ້າປະໂຍຄທີ່ຕົວເອງເຄຍພູດໄວ້ນານແລ້ວວ່າ ພາຍໃນອີກໄມ່ເກີນ ๑๐๐ ປີ ທາກຍັງໄມ່ດໍາເນີນກາຮອະໄຣ ๘๐% ຂອງພາສາບັນໂລກທີ່ມີຍຸ່ກວ່າ ๖,๐๐๐ ພາສາ ຈະສຸຜະພາຍໄປຈາກໂລກ

ສຕວຮຽນແໜ່ງຄວາມຕາຍຖຸກຕອກຢ້າດ້ວຍຄວາມຈິງທີ່ວ່າ ໂລກໃບນີ້ກຳລັງໜຸນເຮົວດ້ວຍອິທີພລຂອງໂລກາກິວັດນີ້ ຂ້ອມູລຸ່ມໜ້າວສາຣທີ່ພຸ່ງເຮົວຍິ່ງກວ່າຄວາມເຮົວເໜືອແສງໄປຢັ້ງຄົນທີ່ວ່າໂລກ ທຳໄໜ້ຮູ້ເຂົາໃຈຕຶງກັນໜົດດ້ວຍພາສາຫລັກໃໝ່ ຈະ ດ້ວຍເຫັນນີ້ພາສາເລັກ ຈະ ຢ່ອຍ ຈະ ຮູ້ທີ່ເຮົາກວ່າພາສາກລຸ່ມໜາຕິພັນຮູ້ຈຶ່ງມີຄົນໃຫ້ນ້ອຍລົງເຮືອຍ ຈະ ປະກອບກັນໂຍບາຍດ້ານພາສາຂອງປະເທດຕ່າງ ຈະ ກົມສ່ວນໄມ່ນ້ອຍທີ່ທຳໄໜ້ພາສາທີ່ວ່າໂລກເຂົາສູ່ກວະວິກຖາຕ

"ການສື່ອສາຮທີ່ມີພັ້ນໄຮ້ພຣມແດນ ທຳໄໜ້ພາສາພື້ນບັນຂອງໜົນກລຸ່ມເລັກກລຸ່ມນ້ອຍທີ່ວ່າໂລກຍູ້ໃນກວະເສື່ອງຕ່ອງກາຮັນສຸຜະພາຍ ສປາວກາຮັນນີ້ກຳລັງເປັນກັບຄຸກຄາມຄວາມຫລາກຫລາຍທາງພາສາແລະວັດນອຮຣມຂອງກລຸ່ມໜາຕິພັນຮູ້ຕ່າງ ຈະ ຍ່າງໄມ່ເຄີຍເປັນມາກ່ອນ" ສ.ດຣ.ສຸວິໄລ ເປຣມສຣີຮັດນີ້ ນັກວິຈີຍທີ່ເດັ່ນແໜ່ງໜາຕິສາຂາປັ້ງປຸງປີ ๒๕๔๙ ແລະປະຮານສູນຍົກສາພື້ນຝູພາສາ-ວັດນອຮຣມໃນກວະວິກຖາຕ ສຖາບັນວິຈີຍພາສາແລະວັດນອຮຣມເພື່ອພັດນານັບທ ມາຫວິທາຍາລັຍມີຫຼຸດກລ່າວ

ສ.ດຣ.ສຸວິໄລ ເລົ່າວ່າ ໄທຍຕັ້ງຍູ້ໃຈກາລາງແພ່ນດິນເອເຊີຍອາຄເນີຍ ເປັນຂວານດ້າມໃໝ່ທີ່ຮົມຄວາມຫລາກຫລາຍຂອງພາສາຈາຕິພັນຮູ້ ປະຊາກອນເວລັດ ៦០ ລ້ານຄົນມີພາສາພູດມາກວ່າ ៧០ ກລຸ່ມພາສາ ແຕ່ໄທຍກີ່ໄມ່ພັນກະຮະແສໂລກ ປັຈຈຸບັນມີພາສາກລຸ່ມໜາຕິພັນຮູ້ຍ່າງນ້ອຍ ๑๕ ກລຸ່ມພາສາທີ່ກຳລັງທົກຍູ້ໃນກວະວິກຖາຕໃກລ້ສູ່ພູຍ່ຢ່າງຮຸນແຮງ ພາສາໃກລ້ສູ່ຄື່ອພາສາທີ່ເຫັນພູດນ້ອຍ ປະຊາກຮັນກລຸ່ມໜາຕິພັນຮູ້ເຫັນນີ້ ລ້ວນແຕ່ເຫັນນ້ອຍຄື່ນ້ອຍທີ່ສຸດ ບາງກລຸ່ມພາສາເຫັນພູດໄມ່ຄື່ນ ១០ ດົນ (ກະຊອງ/ໜັມເຮ ຈ.ຕຣາດ) ເພຣະໂລກເລັກລອງຍ່າງທີ່ວ່າ ປະກອບກັນໂຍບາຍກາຮັນສູນຍົກສາຂອງໄທຢູ່ໃນອົດຕ ກາຮັນສູນຍົກສາຜ່ານຮັບໂຮງເຮືອນໂດຍໃໝ່ພາສາໄທຢູ່ໃນກວະວິກຖາຕ ພາສາໄທຢູ່ໃໝ່ເຂົາໄປຕັ້ງມົ່ນຍູ້ໃນໂຮງເຮືອນ ເຄຍໄດ້ຢືນມັ້ຍທີ່ວ່າ ຄຽມສັມຍົກກ່ອນທ້າມເຕັກພູດພາສາຄື່ນ (ປະມານວ່າໃຫ້ອົມບອຮະເພີດ) ໄມ່ວ່າຈະດ້ວຍຫວັງດີທີ່ຮູ້ອະໄກກ້ຕາມ ນັ້ນຄື່ອກາຮັນສັງຄູານວ່າພາສາຄື່ນເປັນສິ່ງໄມ່ດີທີ່ຮູ້ໃໝ່ເປັນທາງກາຮັນໄມ່ໄດ້ ນີ້ເອງກະມັງທີ່ທຳໄໜ້ບາງພາສາເຫັນພູດໄມ່ຄື່ນ ១០ ດົນ

ภาวะแบบนี้เกิดกับทุกวิชาชีพ ๆ ทั่วโลก บางคนอาจมองว่าการตายของภาษาไม่ใช่เรื่องใหญ่ ในเมื่อโลกมันหมุนไป ก็หมุนไปตามโลกละ ภาษาไหนตาย ก็ตายไป ในมุมของนักภาษาศาสตร์ การตายของภาษาไม่ใช่แค่เพียงการไม่มีภาษาไว้สื่อสาร สิ่งที่ต้องสูญเสียคือองค์ความรู้และโอกาสในการต่อยอดองค์ความรู้ แต่ละกลุ่มภาษาที่มีรากฐานความรู้จะนิรรัตน์ที่แตกต่างกัน หากเราต้องสูญเสียไปเกือบทั้งหมด ๙๐% ของภาษาที่มีอยู่ โลกจะเหลืออะไร

จะลูกขี้นไปจัดการกับโลกาภิวัตน์โลกทั้งใบคงยาก แต่สิ่งที่น่าจะทำได้คือ ระบบการศึกษาในประเทศ ควรตัดแปลงให้ทันต่อ yoksmay แทนที่จะใช้ภาษาเดียว ขอพื้นที่ในโรงเรียนให้ภาษาท้องถิ่นบ้างได้หรือไม่ เด็กจะได้เห็นคุณค่า มีเวทีสำหรับใช้พูดภาษาอยู่ได้กว้างขวางขึ้น

